

Position Paper VNC

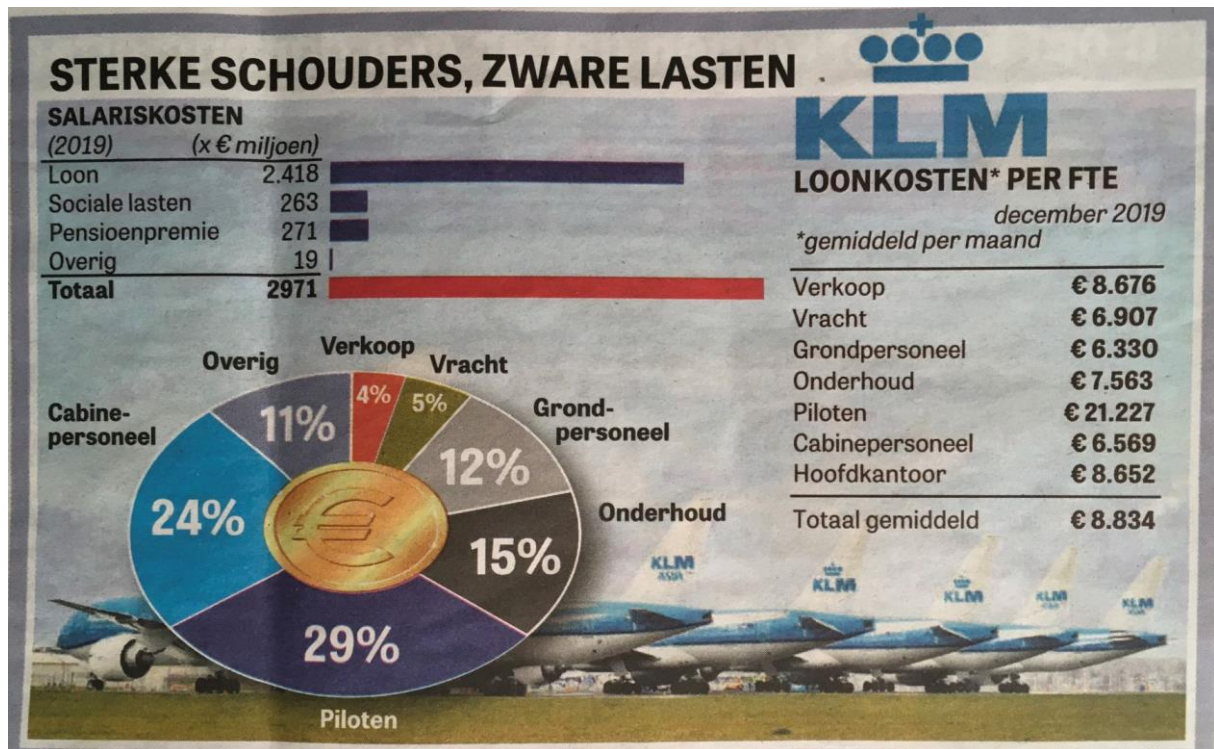
Staatsteun KLM wordt strafexpeditie middeninkomens

Wij roepen u op om u in te zetten voor koopkrachtbehoud middeninkomens!

Wij zijn de regering erkentelijk voor het voornemen om steunmaatregelen te verlenen aan KLM. Gezien het belang van KLM voor de Nederlandse economie een verstandig voornemen. De afgelopen jaren hebben diverse bezuinigingsoperaties en productiviteitsverhogende maatregelen door het personeel er voor gezorgd dat KLM tot voor de uitbraak van de Covid-19 pandemie een gezond en zeer winstgevend bedrijf is geworden. Zo heeft KLM fit en vitaal in oktober 2019 de 100-jarige leeftijd bereikt. KLM heeft in de afgelopen 100 jaar laten zien over voldoende veerkracht te beschikken om menig crises het hoofd te kunnen bieden en zal ook deze coronacrisis te boven kunnen komen.

Kostenreductie en inkomensbeleid

In de kamerbrief van afgelopen vrijdag wordt aangegeven dat KLM een reductie van de beïnvloedbare kosten van 15% moet weten te realiseren. In dezelfde brief valt te lezen dat medewerkers die minstens driemaal modaal verdienen ten minste 20% moeten inleveren op hun arbeidsvoorwaarden. Voor lonen vanaf modaal gelden lagere percentages, lineair oplopend tot 20%. In een artikel uit de Telegraaf van 2 mei 2020 dat gebaseerd is op het interne personeelsoverzicht van KLM uit 2019 komt onderstaand overzicht:



In dit overzicht komt duidelijk naar voren dat het KLM-cabinepersoneel (ongeveer 10.000 medewerkers en hiermee de grootste groep binnen KLM), met bijna een derde van het totale personeelsbestand nog geen 25% van de totale salariskosten voor haar rekening neemt. Ter vergelijking neemt de groep piloten (ruim 3.200 medewerkers), zijnde ongeveer 10% van het personeelsbestand, met een gemiddelde loonkostensom van €250.000,- per piloot, bijna 30% van de totale salariskosten voor haar rekening.

De draai die de minister heeft gemaakt om ook vanaf een modaal inkomen een loonoffer te vragen is daarom een vreemde en daar komt bij dat er bij het KLM-cabinepersoneel nauwelijks op de direct beïnvloedbare kosten te sturen is. In tegenstelling tot bijvoorbeeld het kantordomein waar bezuinigingen op beïnvloedbare kosten plat gezegd ook kunnen komen uit het inkrimpen van kantoren, voorraden, leaseauto's en inhuur van externe adviseurs en andere reductie in overheadkosten zonder dat er per se op de arbeidsvoorwaarden wordt ingeleverd. Hierdoor kan het hogere management voorkomen dat er in de eigen loonkosten gesneden gaat worden.

Cabinepersoneel reeds 24% ingeleverd

In 2015 was er het besparingsprogramma Transform 2015 waar per domein 4% bespaart moest worden. Hierna startte het besparingsprogramma Perform 2020, waarbij er 5 jaar lang 4% per jaar bespaard moest worden. Het KLM-cabinepersoneel heeft hierbij steeds haar bijdrage geleverd en inmiddels 24% ingeleverd. Om de werkzaamheden nog op een veilige en verantwoordelijke wijze te kunnen uitvoeren is de rek in de arbeidsvoorwaarden bij het cabinepersoneel eruit. Het cabinepersoneel vliegt sinds de laatste bezuinigingsrondes met de minimale cabinebemanning-samenstelling die het nog mogelijk maakt om het KLM-product te kunnen uitvoeren en hierbij nog te kunnen voldoen aan de geldende wet- en regelgeving om de veiligheid te kunnen waarborgen. Dit betekent dat de nu gevraagde bijdrage voor het cabinepersoneel nagenoeg volledig uit de lonen zal moeten worden opgebracht. Uit lonen waarin onregelmatigheidstoelagen, weekendtoelagen, feestdagtoelagen e.d. al zijn opgenomen en niet separaat verrekend worden. Lonen die vallen onder de middeninkomens.

Middeninkomens betalen voor piloten en hoger management

De minister heeft tot voor kort telkens aangegeven dat hij de grens trok bij driemaal modaal. Daarboven moest een loonoffer gebracht worden. In de praktijk zou dat het management en de piloten betreffen. Het cabinepersoneel verdient niet boven driemaal modaal. Hetgeen nu wordt voorgesteld zal ertoe leiden dat het besteedbare inkomen van het cabinepersoneel hard geraakt zal worden, zeker omdat ook de besparing op beïnvloedbare kosten uit de arbeidsvoorwaarden zal moeten komen. De effecten op het besteedbare inkomen boven drie keer modaal zullen ingrijpend zijn, maar de impact op werknemers met inkomens vanaf modaal dramatisch. Voor veel cabinepersoneel zal dit al snel betekenen dat het huis verkocht zal moeten worden en men op zoek moet naar een nog betaalbare woning op de huidige overspannen woningmarkt.

Riante wachtgeldregeling piloten

Bij dit alles dient ook in ogenschouw genomen te worden dat KLM in april 2020 nog langjarige aanvullende afspraken heeft gemaakt betreffende de ontslagregeling in de cao voor piloten, waarbij deze cao ook nog een langjarige riante wachtgeldregeling kent. Terwijl op hetzelfde moment afscheid werd genomen van uitzendkrachten, medewerkers in proeftijd en jaarcontractanten. Met de voorstellen die nu voorliggen zal de rekening voor de riante wachtgeldregeling, 3 en ½ jaar tot 100% doorbetaling, worden afgewenteld op de middeninkomens en de belastingbetaler. Terwijl tegelijkertijd waarschijnlijk afscheid genomen gaat worden van een grote groep medewerkers met middeninkomens, van de achterblijvers forse (loon)offers gevraagd gaan worden, wordt de boven de Balkenendenormverdienende medewerkers baanzekerheid en riante inkomenszekerheid geboden. Medewerkers met middeninkomens die de baan uitgestuurd worden zullen wellicht naar verloop van tijd, wanneer de situatie zich stabiliseert, kunnen terug keren tegen een aanmerkelijk lager salaris, terwijl er voor de ruim driemaal boven modaal verdienende gebruiker van de wachtgeldregeling bij terugkeer binnen KLM niets verandert.

In de Kamerbrief van afgelopen vrijdag met kenmerk 2020-0000108071 schrijven de minister van financiën Hoekstra en minister van I&W Van Nieuwenhuizen op blz. 5 dat ervan wordt uitgegaan dat de sterkste schouders de zwaarste lasten dragen. Door bovenstaande regelingen en de afspraken die door KLM over de voorwaarden van het steunpakket zijn gemaakt, komen de zwaarste lasten straks op de schouders van de middeninkomens i.p.v. op de sterkste schouders.

Zwaarste lasten op de meeste schouders i.p.v. de sterkste schouders

Van de uitlatingen van Minister Hoekstra over de sterkste schouders die de zwaarste lasten zouden gaan dragen komt niet veel terecht. Vanaf een modaal inkomen gaat iedereen loon inleveren. De invulling van deze voorwaarde laat hij aan de onderneming en de vakbonden over. De onderneming was bij de onderhandelingen over de voorwaarden betrokken en de president-directeur van KLM heeft in informatiesessies aan de werknemers steeds zijn eigen interpretatie gegeven aan het adagium van de sterkste schouders dragen de zwaarste lasten en die interpretatie heeft het gewonnen van de minister.

Buitensporige voorwaarden voor lening en garantstelling

Daar waar de overheid geld toe krijgt op staatsleningen heeft men samen met KLM leningen en garantstellingen uit onderhandeld tegen rentetarieven tot wel bijna 8% en wekt men de indruk dat het hier gaat om giften. Het is niet zo dat KLM steun nodig heeft, omdat het een niet goed draaiende onderneming betrof. Het is de best presterende tak van de onderneming Air France-KLM. Daar is door het gehele personeel van KLM de afgelopen jaren keihard voor geknokt en ingeleverd. Bij de bankencrisis - die door de banken zelf werd veroorzaakt - vroeg de overheid destijds in ruil voor een veelvoud aan steun dan die nu aan KLM wordt gegeven, geen arbeidsvoorwaardelijke offers van Jan Modaal en de middeninkomens, slechts bonussen voor de top werden niet uitgekeerd en daar hield het mee op.

Vitale sector en frontline personeel

De hele economie is keihard geraakt door de coronacrisis. Tijdens deze crisis is luchtvaart aangemerkt als essentiële sector. Er zijn door het cabinepersoneel in deze periode (repatriërings-) vluchten uitgevoerd. Het cabinepersoneel staat hiermee net zoals, de

medewerkers in de zorg, politie, onderwijs, OV e.d. in de frontline. Het cabinepersoneel is door de overschotten in andere sectoren waar dringend hulp nodig was aan de slag gegaan en heeft hiermee betrokkenheid, flexibiliteit en verantwoordelijkheid aan de samenleving getoond. En nu wordt uitgerekend aan deze groep gevraagd om een onevenredige bijdrage van de rekening te gaan betalen voor deze ongekende crisis. Dit alles zonder enige baanzekerheid of perspectief.

In het Notaoverleg: “Mogelijke steunmaatregelen Air France-KLM”, van 6 mei jongstleden deed VVD Kamerlid Roald Van der Linde de volgende uitspraak: “We hebben het hier over een reddingsoperatie, niet over een strafexpeditie”. De huidige voorwaarden zullen voor de ruim 10.000 KLM cabinepersoneelsleden gaan leiden tot een strafexpeditie met voor hun en hun gezinnen verregaande gevolgen.

Door de coronacrisis staan we als samenleving voor een enorm herverdelingsvraagstuk. Wanneer u als Kamer met deze voorwaarden voor steun aan één van de grootste particuliere werkgevers van Nederland instemt, zal hiermee de toon worden gezet voor de verdeling van de lasten van deze ongekende crisis. Dit zal dan gaan betekenen dat de lasten van de crisis op de middeninkomens wordt afgewenteld en er een politieke keuze wordt gemaakt voor een verdere tweedeling in de maatschappij.

Vanzelfsprekend geven wij u graag een toelichting over bovenstaande en gaan wij graag met u hierover in gesprek voor uw vergadering van 1 juli over de steunmaatregelen KLM.